

Nr. Înreg. : 122497/05.05.2023

Raport

Tineretul harghitean

2023

Grupul de analiză și sinteză
Consiliul Județean Harghita

De ani de zile, Consiliul Județean Harghita este atent la soarta și conturarea viitorului tinerilor din județ. Multe dintre activitățile consiliului se concentrează pe tineri, sute de persoane fiind atinse în fiecare an prin intermediul programelor și proiectelor sale orientate către tineri și studenți. 2022 a fost declarat Anul European al Tineretului, iar Consiliul Județean Harghita a preluat de asemenea această inițiativă prin programul *Harghita 101 pentru Tineret*. Totodată, a considerat important să realizeze un sondaj cuprinzător în rândul tinerilor care locuiesc în județ.

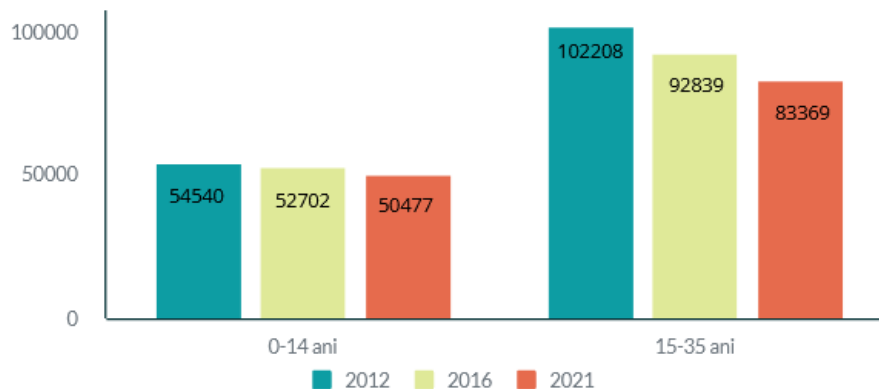
Consiliul Județean Harghita a realizat sondajul prin chestionar online în rândul tinerilor care locuiesc în județ, în perioada ianuarie - august 2022. Chestionarul online a fost completat de 1063 de persoane. În ceea ce privește etnia, 73,1% dintre respondenți au fost maghiari și 26,9% români. Distribuția respondenților pe regiuni este următoarea: mai mult de o treime dintre ei locuiesc în zona Ciuc (38,8%), aproape o treime în zona Gheorgheni (32,5%) și 28,7% în zona Odorhei.

Pe grupe de vârstă, tinerii cu vârste sub 18 ani au fost cei mai deschiși să completeze chestionarul – 41,6%, cei cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani reprezentând 37,2%, iar cei cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani 21,2%. În ceea ce privește educația, 27,5% aveau mai puțin de 10 clase, 18,4% erau fără bacalaureat, 28,3% cu bacaluareat, 2,4% aveau o calificare postliceală, în timp ce 23,4% aveau studii superioare.

De asemenea, am analizat datele Institutului Național de Statistică privind evoluția numărului de tineri între anii 2012 și 2021. Am găsit date pentru două grupe de vârstă: grupele 0-14 ani și 15-35 de ani. Pentru ambele grupe de vârstă, numărul de tineri a scăzut față de anul 2012. Pentru grupa de vârstă 0-14 ani numărul de tineri a scăzut cu 4063 față de 2012 (de la 54 540 la 50 477 în 2021), în timp ce pentru grupa de vârstă 15-35 de ani în 2021 au fost înregistrați cu 18839 mai puțini tineri (102 208 în 2012, până la 83 369 în 2021).

Evoluția numărului tinerilor

Întrebați cu cine locuiesc în prezent în aceeași gospodărie, două treimi (75,6%) dintre respondenți au răspuns că locuiesc cu părinții lor. 18,7% locuiesc cu soțul/soția sau partenerul de viață, 3,4% cu un coleg de apartament sau un prieten și aproximativ 2,3% locuiesc singuri.

95,9% dintre tinerii sub 18 ani locuiesc cu părinții, 3% locuiesc cu un coleg de apartament sau un prieten și 1% locuiesc cu soț/soție sau partener de viață.

În rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, 82,3% locuiesc cu părinții, 8,9% sunt căsătoriți sau locuiesc cu un partener de viață, 6,4% locuiesc cu un coleg de apartament și 2,4% locuiesc singuri.

În grupa de vârstă 25-35 de ani, 51,3% din respondenți locuiesc cu un partener de viață, sau soț/soție, 42,7% locuiesc cu părinții, 5,4% locuiesc singuri și 0,5% locuiesc cu un coleg de apartament.

În ceea ce privește planurile de viitor, 50,1% dintre tineri își imaginează viitorul în județul Harghita, 29,7% în străinătate pentru o perioadă de timp și apoi ar veni acasă și aproximativ 20% nu își imaginează viitorul în județul Harghita.

Mai mult de jumătate dintre respondenți – 55,8% – sunt angajați, iar 44,2% nu lucrează.

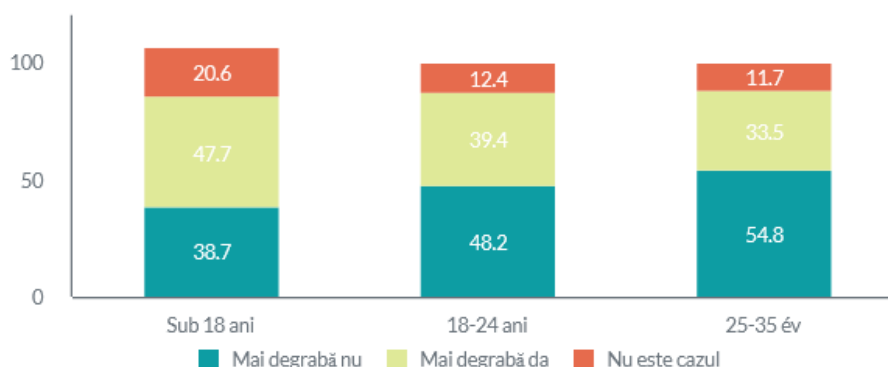
Tot pe baza datelor Institutului Național de Statistică, am comparat datele privind vârsta la nașterea primului copil, în anii 2012, 2016 și 2021. În intervalul de timp de 10 ani, vârsta medie din județ la nașterea primului copil a crescut de la 26,2 la 27,8 ani. Discrepanța dintre valorile din mediul urban și cel rural este semnificativă, vârsta medie la care femeile din mediul rural

au primul copil s-a extins de la 23,6 la 25,5 ani în 2021, în timp ce în cazul femeilor din mediul urban vârsta s-a extins de la 27,7 la 29,3 ani.

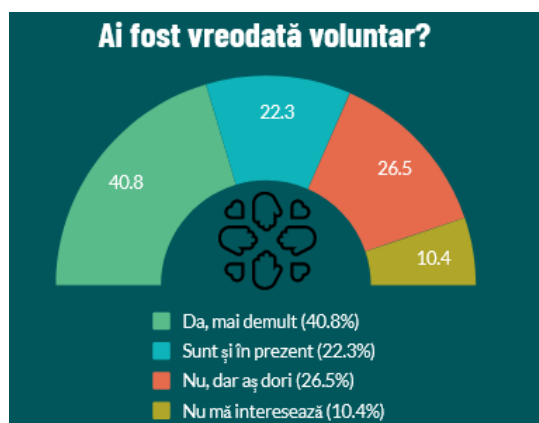
Vârsta medie la prima căsătorie a crescut, de asemenea, dacă ne uităm la anii 2012, 2016 și 2020, de la 26,9 la 27,6 ani în cazul femeilor și de la 30,7 la 31,7 ani în cazul bărbaților.

Dintre activitățile recreative, de petrecere a timpului liber, munca de acasă (citit, făcut curățenie, etc.) este cea mai frecventă în rândul tinerilor – 27%, urmată de studiere 23%, sport – 18%, întâlniri sociale 10%, în timp ce călătoriile au fost menționate de 5% dintre respondenți. Satisfacția în privința oportunităților sportive în rândul tinerilor în funcție de grupa de vârstă este următoarea: tinerii sub 18 ani sunt mai mulțumiți de oportunitățile sportive – 47,7%, acest procent scade la 39,4% în cazul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani și este cel mai scăzut la cei cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani – 33,5%.

Cât de mulțumit ești cu oportunitățile de sport?

Opiniile tinerilor privind alegerea carierei sunt împărțite, 40,1% consideră că este ușor și totodată greu, 22,5% spun că nu este deloc ușor, 25,2% cred că este mai degrabă dificil, 8,8%

spun că este ușor și 3,2% cred că este foarte ușor.

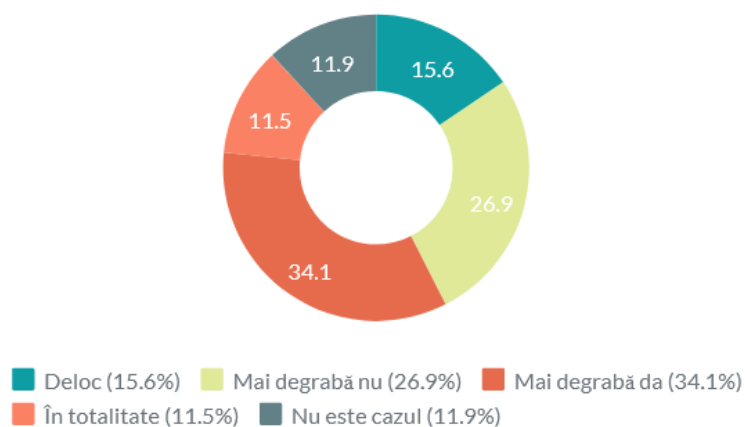
40,8% dintre respondenți au fost în trecut voluntari, 22,3% sunt și în prezent, 26,5% nu au fost voluntari, dar ar dori să fie, iar 10,4% nu sunt interesați de voluntariat. Dintre cei care au experiență în voluntariat, 64% au fost voluntari într-o organizație de tineret, 9% într-un club

sportiv, 8% într-o organizație culturală, 7% într-o organizație pentru copii și 4% într-o organizație pentru persoane în vârstă.

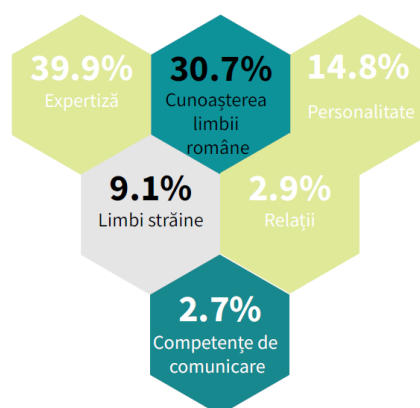
Satisfacția în privința programelor culturale se prezintă astfel: 34,1% sunt mai degrabă mulțumiți, 26,9% mai degrabă nemulțumiți, 15,6% deloc mulțumiți, 11,5% complet mulțumiți de programele culturale existente.

Cât de mulțumit ești cu programele culturale?

I-am întrebat pe tineri ce este necesar pentru a avea un loc de muncă bun. 39,9% dintre respondenți au menționat abilitățile profesionale excelente, 30,7% cunoștințele de limba română, 14,8% personalitatea, 9,1% cunoașterea unei limbi străine, 2,9% importanța relațiilor și 2,7% abilități de comunicare.

Ce este necesar pentru a avea un loc de muncă bun?

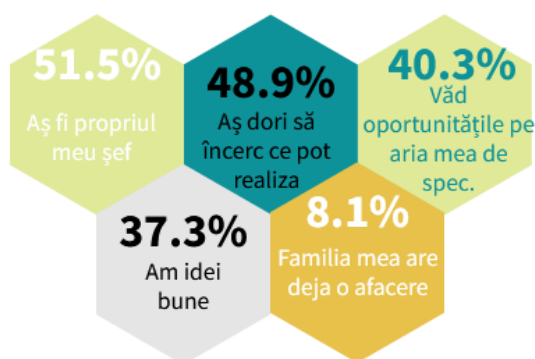
Mai mult de o treime dintre respondenți au venituri stabile (37,9%), aproape o treime (32,5%) nu au venituri, în timp ce 29,7% au venituri sezoniere. Aproape jumătate dintre tineri (46,7%) au un venit lunar mai mic de 500 de lei (cel mai probabil alocația lunară de stat și banii de buzunar pentru copii), 15,2% au un venit lunar între 500 și 1000 de lei, 14% între 1000 și 2000 de lei, 12,5% între 2000 și 3000 de lei, în timp ce 11,5% au un venit lunar între 3000 și 8000 de lei.

În ceea ce privește egalitatea de șanse pe piața muncii, cele mai multe persoane consideră că tinerii au șanse egale de a intra pe piața muncii (370 de mențiuni), urmate de cei care cred că persoanele din mediul rural sunt dezavantajate (283 de mențiuni), cei fără studii sunt dezavantajați (138 de mențiuni), în timp ce inegalitățile de gen, adică femeile sunt dezavantajate în comparație cu bărbații, au fost menționate de 135 de ori.

În ceea ce privește începerea unei afaceri, două treimi dintre respondenți ar dori să înceapă o afacere, dar nu au reușit încă să facă acest lucru (66%), aproape o treime nu doresc să înceapă o afacere (28,6%), în timp ce 5,4% au deja o afacere existentă.

Am întrebat de asemenea, ce i-ar încuraja pe tineri să înceapă o carieră antreprenorială. 51,5% dintre ei ar începe o afacere pentru că ar putea fi propriul lor șef, 48,9% doresc să încerce ce ar putea realiza, 40,3% văd oportunități în domeniul lor, 37,3% au idei bune și 8,1% au deja o afacere în familie.

Ce te-ar încuraja să devii antreprenor?

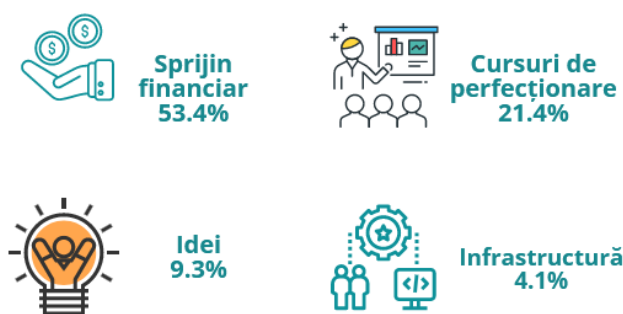

În ordine de importanță, respondenții ar începe o afacere în următoarele domenii:

1. Hotel, catering, turism
2. Frumusețe și ospitalitate
3. Agricultură
4. Evenimente culturale, spectacole
5. Sănătate
6. Educație
7. Activități profesionale, științifice
8. Comerț

Pentru a începe o afacere, ar avea nevoie de următoarele tipuri de ajutoare: sprijin financiar (53,4%), instruire (21,4%), idei (9,3%), infrastructură (4,1%). Întrebați dacă ar participa la prezentări privind demararea unei afaceri, 39,9% dintre respondenți au spus că ar participa dacă ar fi gratuite, 29,2% probabil ar participa, 23,6% ar participa chiar și dacă ar trebui să plătească, iar 7,3% nu ar participa.

De ce ajutor ai avea nevoie pentru a începe o afacere?

Referitor la activitatea politică, 51,7% dintre tineri nu votează în mod regulat, 38,8% votează, în timp ce 9,9% votează doar atunci când miza este mare. 94% dintre respondenți nu sunt membri ai unui partid politic, 4,5% sunt membri ai unui partid politic, în timp ce 1,5% sunt membri și au un rol în acel partid.

De asemenea, i-am întrebat pe tineri despre obiceiurile lor de viață în contextul conștientizării problemelor de mediu. 53,6% consideră că este foarte important un stil de viață care ține cont

de protejarea mediului înconjurător, 40,4% consideră că este destul de important, 5,2% nu consideră că este important și doar 0,8% consideră că nu este deloc important. Tinerii încearcă să trăiască într-un mod responsabil față de mediu prin adoptarea următoarelor obiceiuri:

- Cumpărarea de produse locale – 439 mențiuni
- Colectarea gunoiului selectiv – 356 mențiuni
- Cumpărături zero waste – 285 mențiuni
- Folosirea pungilor de pânză în loc de plastic – 261 mențiuni
- Deplasarea cu mijloacele de transport în comun, chiar dacă ar putea folosi o mașină – 103 mențiuni
- Folosirea uneltelor fabricate din materiale naturale – 72 mențiuni

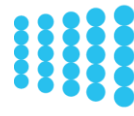
În cadrul sondajului am focusat inclusiv asupra planurilor de viitor ale tinerilor – întemeierea unei familii, planuri de a avea copii, alegerea de a rămâne în țară în loc de emigrare, educația, antreprenoriatul, activitățile de petrecere a timpului liber, toate acestea fiind teme care îi preocupă. Răspunsurile au fost analizate în funcție de grupe de vârstă, fiind definite trei grupe, și anume sub 18 ani, 18-24 de ani și 25-35 de ani, deoarece fiecare subiect, temă este mai relevant pentru o anumită grupă de vârstă.

Tinerii sub 18 ani

Principalele arii de interes ale tinerilor sub 18 ani sunt posibilitățile de întâlniri și distracție. Potrivit respondenților, ceea ce le trebuie sunt: locuri unde să iasă și să se distreze; activități sportive, săli de sport, skatepark-uri; concerte, cafenele, cofetării, pizzerii unde tinerii se pot întâlni; activități sociale în localități, cum ar fi seri de dans, grupuri de dans, cinema, tabere, cluburi de carte. Dacă ar putea înainta o singură cerere autorităților locale, majoritatea ar solicita terenuri de fotbal și de sport, organizarea de excursii și drumeții, cinematografe, săli de sport, parcuri de antrenament în aer liber, piste de biciclete și excursii cu biciclete.

În ceea ce privește educația, respondenții minori au identificat următoarele probleme:

- problema învățării limbii române, ar trebui să fie predată ca limbă străină;

- multe materii inutile, care nu vor fi folosite niciodată în viitor, programa școlară ar trebui restrânsă și reformată;
- nu se pune accent pe orientarea în carieră și pe creativitate, programa școlară este învechită;
- lipsa educației sexuale în școli.

Respondenții consideră că este nevoie de mai multe locuri de muncă și de salarii mai mari pentru a-i ține pe tineri acasă. Printre programele existente pentru tineri ale consiliului județean, cunoscute de tineri, se numără Caravana Tineretului, Programul Micilor Grădinari, Zilele de Echitație și Zilele Tineretului.

Tineri cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani

Tinerii au fost întrebați ce opinii au cu privire la condițiile necesare pentru întemeierea unei familii și pentru a rămâne acasă. Potrivit respondenților, apropierea de familie și de prieteni, mediul natural, aerul curat, folosirea limbii materne, cultura și tradițiile fac să merite întemeierea unei familii în județul Harghita, dar alți factori importanți sunt comunitatea, securitatea, școlile relativ bune, numeroasele atracții naturale și posibilitățile de excursii. Salariile mici, puținele oportunități de angajare, folosirea limbii române și predarea ei necorespunzătoare au fost menționate ca aspecte negative, dar au fost menționate și problema romilor, problema ursului și infrastructura precară.

Respondenții din această categorie de vârstă spun că ajutorul acordat tinerilor pentru a cumpăra terenuri și proprietăți, alocații mai mari pentru copii, salarii mai mari, mai multe oportunități de angajare și programe de sprijinire a familiilor i-ar putea încuraja să întemeieze o familie.

Această grupă de vârstă crede că este nevoie de locuri de petrecere, baluri, seri de dans, seri de jocuri de societate, cafenele, pizzerii, patiserii în comune unde tinerii se pot aduna, centre de tineret și programe sportive ca modalitate de întâlnire și distracție. Dacă ar putea avea o singură cerere, ar solicita crearea și renovarea terenurilor de sport (în special terenuri de fotbal și skatepark-uri), dar și săli de fitness, parcuri pentru antrenament în aer liber, programe

de dans, spectacole, piste de bicicletă, săli de sport, patinoare, seri de jocuri de societate, ștrand.

Tinerii întreprinzători din această grupă de vârstă s-au confruntat în cea mai mare parte cu dificultăți financiare, precum și cu lipsa cunoștințelor de limbă română și cu birocrăția. Cu toate acestea, trebuie menționat faptul că majoritatea persoanelor din acest segment nu au încă o afacere proprie.

În ceea ce privește educația, aceștia au următoarele mențiuni:

- importanța învățării limbii române și în afara școlii – tabere, ateliere, comunicare;
- învățarea și educarea diferențiată a limbii române;
- multe materii inutile;
- materiile reale sunt predate la un nivel prea ridicat.

Pentru ca tinerii să rămână acasă (în județ), în loc de emigrare, ei consideră că ar avea nevoie de salarii mai mari, de securitate financiară, de prețuri imobiliare mai mici, de mai multe locuri de muncă, de dezvoltarea infrastructurii și de mai multe oportunități.

Dintre programele de tineret ale Consiliului Județean Harghita, ei cunosc programele Harghita te așteaptă acasă, Zilele Tineretului, Programul Micilor Grădinari, Festivalul O mie de fete secuience, Pelerinajul de la Șumuleu, Caravana Tineretului, Zilele Județului Harghita, Programul de internship.

Tineri cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani

La fel ca și în cazul celorlalte segmente, tinerii cu vârste cuprinse între 25-35 de ani consideră că merită să își întemeieze o familie în județul Harghita, în principal datorită apropierii de familie și prieteni, mediului înconjurător și aerului curat, însă importanța folosirii limbii materne este mult mai importantă pentru această grupă de vârstă.

Printre aspectele negative cele mai des citate se numără nivelul de dezvoltare a infrastructurii, salariile mici, prețurile ridicate ale proprietăților, problemele legate de locuințe și lipsa creșelor (niciuna în sate și puține în orașe) și a grădinițelor, deoarece aceasta este grupa de vârstă care are deja și copii.

Nivelul alocării de stat pentru copii și problemele din jurul comunităților de romi au fost de asemenea menționate de mai mulți, problemele legate de limba română au fost mult menționate într-o măsură mai mică.

Conform acestei grupe de vârstă, tinerii ar putea fi încurajați să-și întemeieze o familie prin subvenții pentru achiziționarea de locuințe, majorarea subvențiilor pentru copii și pentru întemeierea unei familii, alocații mai mari pentru copii, credite fiscale și extinderea concendiului de îngrijire a copilului la trei ani. De asemenea, este important locul de muncă decent, cu un salariu decent. Este interesant de observat că majoritatea respondenților de etnie română au scris despre nevoile legate de locul de muncă, în timp ce respondenții de etnie maghiară au fost mai predispuși să menționeze diverse tipuri de alocații pentru copii și locuințe. Același sprijin ar putea fi folosit inclusiv pentru a ajuta familiile tinere.

În ceea ce privește oportunitățile de socializare și de divertisment, această grupă de vârstă ar avea nevoie mai ales de festivaluri, concerte, programe culturale, baluri, dansuri, cluburi de noapte și locuri de distracție și, de asemenea, consideră importantă crearea unor spații comunitare, unor centre de tineret, organizarea de seri de jocuri de societate, existența cinematografelor și a unor cafenele în așezările rurale, în timp ce mai puține persoane ar avea nevoie de evenimente sportive decât în cazul grupelor de vârstă mai tinere. Dacă ar putea avea o singură cerere către primarul localității, majoritatea ar solicita un centru spa, un ștrand, bazin de înot, spectacole de teatru, piste pentru bicicletă, concerte, activități de artizanat și mai multe posibilități sportive.

Antreprenorii cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani s-au confruntat cu următoarele dificultăți: strângerea de capital, lipsa cunoștințelor de limba română, birocrăția, menținerea afacerii în timpul epidemiei COVID.

În ceea ce privește educația, aceștia au adăugat următoarele mențiuni:

- este necesară o predare adecvată a limbii române,
- predarea materiilor este prea teoretică, nu se bazează pe domenii de interes și atitudinile individuale.

În opinia lor, pentru a-i ține pe tineri acasă sunt necesare mai multe oportunități de angajare, salarii mai mari, mai multe posibilități de recreere, sprijin pentru cumpărarea de locuințe și o

infrastructură mai bună. Dintre programele de tineret ale Consiliului Județean Harghita, cei mai mulți au menționat Programul de internship și Programul de finanțare a activităților de tineret din județul Harghita, dar unii dintre ei au menționat, de asemenea, evenimentul Ziua Tineretului, Zilele Județului, Școala de Pădure, Caravana Tinerilor, Programul Micilor Grădinari, activitățile legate de educația digitală și formarea profesională.

Răspunsurile la întrebările deschise au fost, de asemenea, clasificate și **în funcție de sexul respondenților**. Mai jos sunt prezentate perspectivele femeilor și bărbaților.

Potrivit femeilor care au răspuns la chestionar, principalele lucruri de care tinerii ar avea nevoie ca oportunități de divertisment sunt locurile de petrecere a timpului liber, săli de dans, cursuri de dans și cafenele culturale în comune, festivaluri, concerte, seri de film, cinema, mai multe programe culturale, seri de jocuri de societate, tabere, programe sportive, cluburi de carte.

Pentru a încuraja femeile să întemeieze o familie, acestea ar avea nevoie de următoarele:

Sprijin pentru a cumpăra o casă/un teren, pentru a construi o casă, sprijin financiar, alocații mai mari pentru copii, mai multe oportunități de angajare, sprijin financiar la nașterea copiilor, scutiri/reduceri de taxe, sisteme de credite preferențiale, mai multe locuințe ANL. În ceea ce privește activitățile de petrecere a timpului liber, cele mai necesare ar fi: terenuri și săli de sport, piste de biciclete, seri de film, cinema, jocuri de societate, bazin de înot, strand, wellness, cafenele, pizzerii în sate, locuri pentru petreceri.

Potrivit bărbaților, tinerii care locuiesc în comune și-ar dori să aibă următoarele oportunități de petrecere a timpului liber și de recreere: locuri pentru petreceri, cluburi, baluri, cafenele în comune, programe sportive, terenuri de sport în comune, terenuri de fotbal, spații comunitare pentru tineri, concerte, jocuri de societate, cinema, săli de fitness.

Potrivit bărbaților pentru a încuraja întemeierea unei familii, ar avea nevoie de următoarele tipuri de sprijin: ajutor pentru cumpărarea unei locuințe, sprijin financiar, alocație pentru locuință, alocații mai mari pentru copii, oportunități mai bune de angajare și salarii mai mari. În ceea ce privește activitățile de petrecere a timpului liber, cele mai necesare sunt: mai multe facilități sportive, crearea și renovarea terenurilor de sport, terenuri de fotbal, piste de

biciclete, locuri de joacă pentru copii, mai multe oportunități pentru activități și diverse programe.

Concluzie

În general, se poate spune că planurile de viitor ale tinerilor care locuiesc în județ dau motive să fim încrezători, deoarece două treimi dintre tinerii din județul Harghita (care au participat în sondaj) ar dori să rămână și să trăiască acasă – mai mult de jumătate dintre ei își imaginează viitorul acasă, iar aproape 30% și-ar dori să studieze sau să muncească în străinătate pentru o perioadă de timp și apoi să se întoarcă în județul Harghita.

Nevoile respondenților sunt grupate în jurul următoarelor teme:

- nu există suficiente activități în comune unde tinerii ar putea să se întâlnească și să se distreze, nivelul de nemulțumire crește proporțional cu vârsta;
- este un aspect pozitiv faptul că, nevoile lor pentru oportunități de întâlnire și de distracție se leagă de facilități sportive, ceea ce reprezintă un semnal important și pozitiv pentru lideri – terenuri de fotbal, skatepark-uri, piscine, săli de sport, piste de biciclete, patinoare sunt importante;
- tinerii au nevoie de mai multe oportunități sportive și de o mai mare varietate de activități culturale;
- au nevoie de sprijin financiar pentru a-și întemeia o familie, precum și de mai multe oportunități de angajare, de salarii mai mari, și de sprijin pentru cumpărarea de locuințe;
- două treimi dintre respondenți ar dori să înceapă o afacere în viitor și ar avea nevoie de sprijin financiar, formare profesională, idei și infrastructură pentru a începe o afacere;

Sugestiile și ideile menționate mai sus vor fi încorporate de către Consiliul Județean Harghita în Strategia pentru tineret, care este în curs de pregătire.